

KELEIVIS

THE TRAVELER LITHUANIAN WEEKLY

NR. 41

"Keleivis" telefonas: 268.3071

SO. BOSTON, MASS., 1975 METŲ SPALIO - OCTOBER 28

Second-class postage paid at Boston, Massachusetts

Atskaito d. ireris kaime 20 centų

71-MIEJI METAI

Kaltinamoji medžiaga prieš sovietus

Daug jos į Kopenhagos visuomenės teisimą nusivėžė Simas Kudirka, daug ten buvo nusiųsta anksčiau.

Kaip jau rašėme, spalio 17-19 dienomis Danijos sostinėje Kopenhagoje tarptautinis visuomenės teisimas pasmerkė Sovietų Sąjungą už tarptautinių sutarčių laužymą ir sunkius nusikaltimus prieš pagrindines žmogaus teises.

Tame teisme iš lietuvių pusės liudijo Simas Kudirka ir Jonas Jurašas. S. Kudirka ten nusivėžė nemažai savo ir Vliko paruoštos kaltinamosios medžiagos ir įvairių dokumentų kaltinimams paremti.

Simo Kudirkos pareiškimą (sutrumpintą kalbą ir ilgesnį spaudai su išsamiomis citatomis ir Lietuvos - Sov. Sąjungos sutarčių atitinkamų straipsnių); S. Kudirkos biografiją; lietuvių politinių kalinių sovietų koncentracijos stovyklose sąrašą; Kučino, Permės srities stovyklos politinių kalinių baltiečių (iš lietuvių A. Jastrauskas ir Šilinskas), ukrainiečių ir kaukazių pasiųstą pareiškimą; Kudirkos kalbą 1971.V.17-20 d. Vilniaus teisme; E. Jucūtes knygą "Pėdos mirties zonoje", jos trumpą gyvenimo aprašymą su nuotrauka ir jos iš stovyklos atleidimo dokumento foto nuotrauką; Petro Plumpos nuotrauką su trumpu gyvenimo aprašymu.

Anksčiau į Kopenhagą buvo nusiųsta: knyga USSR-German Aggression against Lithuania; keli lietuvių Katalikų Bažnyčios Kronikos numeriai anglų kalba; AITos išleistas albumas apie sovietų - nacių genocidą Lietuvoje; pluoštas nuotraukų apie sovietinį genocidą; Sadūnaitės nuotrauka ir kt.

Šis visuomenės teisimas, kurio teisėjų sąstatą ir liudinku grupę sudarė tarptautiniai žinomos asmenybės, sukėlė didžiulį sovietinės propagandos pvktį, bet atkreipė pasaulio dėmesį ir į sovietinio režimo nusikaltimus.

Streikuoja Kanados paštininkai

Praeitą savaitę sustreikavo Kanados paštininkai, todėl sustabdytas laišku bei laikraščių ir siuntinių siuntimas į bet kurią Kanados vietą.

Tai jau antras toks streikas per 18 mėnesių.

Susitarė su Maskva grūdų reikalu

Sovietų Sąjunga susitarė su JAV per 5 metus pirkti po 6 milijonus tonų kviečių ir kukurūzų. Dar du milijonus galės pirkti, jeigu prezidentas sutiks leisti.

JAV derėjosi ir alyvos reikalu — norėjo iš sovietų gauti kasdien po 200,000 statinių naftos pigesne kaina, negu ją parduoda arabų valstybės. Bet sovietai nesutinka nuolaidos duoti.

Taigi ir čia amerikiečiai sovietams nusileido, nieko savo naudai neišderėdami.

Franco prie mirties slenkščio

Ispanijos diktatorius Francisco Franco, 82 metų amžiaus, rašant šiuos žodžius, dar tebėra gyvas, bet jo 12 gydytojų nuomone, jo gyvybė galinti užgesti kiekvieną minutę.

Savo įpėdiniu jis jau seniau yra paskyręs princą Juaną Carlos de Borbon, kuris yra pasirošęs karaliauti, bet šandien niekas negali paakyti, kaip vystysis politiniai įvykiai Francui mirus, nes, kaip sakoma, visas Ispanijos pagrindis yra pilnas "sprogstamosios medžiagos".

Lapkričio gale prezidentas Fordas vyks į Kiniją, su kuria norima sustiprinti santykius. Geresnių santykių su JAV siekia ir Kinija, norėdama atsispirti sovietų grėimei.

Nobelio literatūros premija paskirta italų poetui Eugenio Montale.

Vilniaus universiteto rūmai. Užpakaly matyti šv. Jono bažnyčia. Universitetas, anksčiau turėjęs akademijos vardą, buvo įsteigtas 1579 metais. Šv. Jono bažnyčia (dabar universiteto aktų ir koncertų salė) pastatyta keturioliktajame amžiuje. Vabartinis jos fasadas pastatytas po gaisro 1737 metais. (Dail. J. Klimansko medžio raizynas).

Vėl netekome žymių asmenų

Praeitą savaitę — spalio 20 d. Chicagoje mirė 77 metų amžiaus agronomas Jonas Bertašius, įžymus visuomenės veikėjas, vienas iš pačių pirmaujančių valstiečių liaudininkų asmenų.

Spalio 23 d. Hot Springs, Arkansas, mirė vos 62-ius metus baigdamas muziką Jonas Zdanius, plačiai reikšėsis dirigentas, kompozitorius, aktyviai dalyvavęs visuomeninėje veikloje.

Spalio 17 d. Vilniuje staiga mirė įžymus kalbininkas. Mokslų akademijos Lietuvos kalbos ir literatūros instituto Žodyno rektorius vadovas, doc. Jonas Kruopas gimęs 1908 metais.

Du sovietų erdvėlaiviai (be žmonių) nusileido Venesueloje, kur karštis siekia 90 laipsnių, o atmosferos spaudimas yra 90 kartų didesnis negu žemėje.

Spalio 22 d. Anglijoje mirė bene žymiausias šių dienų istorikas Arnold Toynbee, 86 metų amžiaus. Tarp jo veikalų žymiausias yra 12 tomų "Study of History".

Jugoslavijoje rengiamasi teisti keliolika asmenų, kurie yra žinomi kaip fanatiški sovietų šalininkai, organizavę Jugoslavijoje sovietų šalininkų sąjūdį. Mat, sovietų agentai jau seniai laukia Tito mirties ir tam įvykiui iš anksto organizuojasi.

Dirva gavo gydytojų premiją

Ohio Lietuvių Gydytojų d-ja jau 19 metų skiria kultūrinę \$1,000 premiją.

Šiemet ta premija paskirta Dirvos laikraščiui ir įteikta spalio 9 d.

Dirva šiemet mini savo 60 metų sukaktį.

Novelės premija Vyt. Alantui

Dirvos novelės konkursą laimėjo rašytojas Vytautas Alantas už savo novelę "Karlaitė Gaudimantė".

Premija yra \$600 ir jos mecenatas Simas Kašėlionis.

Bombos sproginėja bankuose

Naujoji bankų sistema, įdiegta bankuose, sukėlė neramumą bei JAV delegacijos Jungtinėse Tautose būstinės.

Ir Chicagoje piktadarių siekta su sprogdinti Continental ir Marina City bankus.

Visi šie sprogdinimai buvo vydyti beveik tuo pačiu laiku, ir spėjama, kad jie buvo iš vieno centro diriguoti. Žmonių aukų nėra.

Teroristai nužudė Turkijos ambasadorius Vienoje ir Paryžiuje. Spėjama, kad tai graikų kipričių ar armėnų darbas.

Beirute vieni kitus tebešauda

Lebano sostinėje Beirute kairiųjų ir dešiniųjų gaujos vis dar tebesišauda, ir įtampa dar didėja. Praeitą savaitę buvo 52 žmonių nušauti ir 100 sužeista.

Gatvių kautynėms didėjant, amerikiečiai, anglai ir kiti vakariečiai pradėjo iš Beiruto evakuotis. Be to, bijoma, kad į Lebano kautynės neįmaišytų Sirija.

Egipto prezidentas Sadat JAV garbės svečias

Tai pirmasis toks arabų vadas iškilmingai priimamas Washingtone. Jo vizitas yra aiškus JAV politikos pakrypimas arabų naudai ir sovietų pralaimėjimas.

Praeitą sekmadienį JAV nes šiam įvykiui teikiama 10 dienų vizito atvyko Egipto prezidentas Sadatas su žmona. Jis čia buvo nepaprastai iškilmingai sutiktas.

Prašo žinių apie A. Sakalauską

"Amnesty International" Stockholmo grupė rūpinasi išvaduoti iš sovietų koncentracijos stovyklos kalinį Antaną Sakalauską.

Jis yra gimęs 1938 metais, kraštotyrininkas, rinkėjas liaudies meno dirbinių, Izraelį nori ir abulius sugramų. 1974 m. kovo mėn. buvo nuteistas 5 metams paaukštus darbų koncentracijos stovyklose. Buvo nusiųstas į Solikamską, Permės srityje.

Kas turi daugiau žinių apie kalinį Antaną Sakalauską arba jo gimines ar artimuosius, prašome pranešti šiuo adresu: VLIKas, 29 W. 57th Street, New York, N.Y. 10019.

70 mokslininkų pasmerkė Sacharovą

Maskvos valdovų įsakytu ir įgąsdinti 70 Sovietų Sąjungos mokslų akademijos narių paskelbė pasmerkimą Nobelio premijos laureatui Sacharovui, kuris į tą akademiją buvo priimtas, kai jam tebuvo 32 metai.

Toks pat pasmerkimas jam buvo pareikštas ir už jo valdžiai priešingą veiklą 1973 metais.

Šitaip Sovietų Sąjungoje policinis režimas prievartauja mokslininkus.

Kennedaitė išvengė mirties

Buvusio prez. Kennedžio dukterė Caroline šiuo metu mokosi Londone ir gyvena pas parlamento atstovą Fraserį, didelį Airijos teroristų priešą. Jis Caroline turėjo vežti į pamokas, bet kažkas paaukę jį prie telefono, ir dėl to juodu užtruko išeiti iš namų. Tuo tarpu sprogo po jo automobiliu padėta bomba, kuri užmušė pro šalįėjusį kaimyną — įžymų vėžio tyrinėtoją prof. Fairley. Jeigu būtų juodu išėję anksčiau, gal būtų abu žuvę.

Spėjama, kad bomba buvo pakišta Airijos teroristų. Siekdami šį JAV diplomatinį žingsnį pristatyti, sovietai pradėjo per kalbom ginkluoti Siriją ir ten siųsti tūkstančius savo "specialistų". Jie nori Siriją padaryti stipriausią karinę pajėgą Viduriniuosiuose Rytuose, nukreipta prieš Izraelį ir JAV taikos pastangas. Šiuo vėžio tyrinėtoją prof. Fairley, jeigu būtų juodu išėję anksčiau, gal būtų abu žuvę. Spėjama, kad bomba buvo pakišta Airijos teroristų.

Tai, ko negali uždengti jokia propaganda

Galima pripažinti, kad sovietinė komunizmo reklama yra gerai suplanuota, tiksliai iš vieno centro diriguoja, ir susipainiojusiose situacijose tuoj pat randanti gudrią išeitį. Be to, ji — absoliučiai optimistinė. Atseit, sovietinėje sistemoje viskas yra teigiamas: ten klestinti piliečių politinė ir religinė laisvė, kultūrinė pažanga ir ekonominė gerovė, kuri kasdien dar gerėjanti. Taip per dienų dienas rašo sovietinė spauda, vėlais ir užsienio klausytojams kalba radijas ir dar patvirtina paskirį aukšti valdžios pareigūnai savo prognozuose pareiškimuose. Na, o "buržuazinių imperialistų" kraštuose — lygiai taip pat aboliučiai viskas esą neigiamas.

Tad suprantama, kad ilgą laiką tokiu saldžiu propagandos skystimu girdomam naiviam Vakarų pilvūzi kar-tais telieka tik susukti: "Šlovė partijai ir jos vadams!"

Visa sovietinių prapagandistų nelaimė yra tik ta, kad visai priešinga jų žodžiams: tikrovė neužslepimai lenda prieš akis, tarsi dvėseliena iš po balto sniego. pavasario saulutei pašildžius.

Šį kartą neverta nė priminti didelio politinių kalinių skaičiaus, vergų stovyklų, kalėjimų ar psichiatrinų ligoni-nių sveikiesiems, nes tai visiems jau seniai žinoma.

Bet — joksai Vakarų demokratinis kraštas dar neiš-trėmė per savo sienas nė vieno Nobelio premijos laureato, kaip tai padarė sovietai Aleksandro Solženicino atveju.

Joksai Vakarų demokratinis kraštas dar niekad ne-vertėjo tokių šlykščių teroro priemonių prieš joki Nobelio premijos laureatą, kaip sovietai anksčiau persekiojo Pas-ternaką, o dabar spaudžiu drausjį žmogaus teisių gynėją akademiką A. Sacharovą, apie kurio padėtį galitė pasi-skaityti čia pat spausdinamuose jo žmonos pareiškimuose.

Na, ar visa tai nepanašu į Hitlerio nacinį terorą, nuo kurio gelbėdami savo gyvybę, turėjo bėgti pasaulinio var-dio genijus Albertas Einšteinas ir daugybė kitų intelektu-alų?

Ar sovietinis komunizmas nėra tamsiųjų laikų fana-tiška religija, kuri be pasigailėjimo kerta galvas visiems "klaidatikiams", kad neliktų nė vieno abejojančio, jog tėra tik vienas Alachas Leninas ir jo pranas Brežnevas ar po jo kuris kitas?

Ar tai nėra jokia propaganda neuždengiama gėda visai "pašlovintajai" Sovietų Sąjungos kultūrai?

Toks Sacharovo gyvenimas

Kaip gyvena garsusis so-viets kovotojas dėl žmogaus laisvės, neseniai gavęs No-belio taikos premiją akad. A. Sacharovas, papasakojo jo žmona žurnalistams Flo-rencijoje.

Sacharovienė Italijoje gydytis po akių operacijos. Ten operuotis ji važiausi-ne dėl to, kad Maskvoje ne-būtų gerų akių gydytojų, bet kad gydytojai biją ją gydy-ti. Vienas gydytojas jai pa-sakė, kad nepriims jo di-sertacijos, jeigu jis ją ope-ruos. Kita gydytoja pa-pa-šiusi, kad Sacharovienė iš-sirašytų iš ligoninės, nes ta gydytoja bijanti dėl savo vyro ir sūnaus. Todėl Sacha-rovienė ir prašiusi leidimo gydytis Italijoje. Išstius me-tus reikėję jo laukti, ir jeigu ji gavo, tai, sako, e-anti dē-kinga užsienio korespon-dentams, kurie tą reikalą iš-garsino.

O Sacharovų gyvenimas esąs štai toks:

"Aš nesu svetima vyro vi-suomeniniams ir teisės gyni-mo darbu. Aš jam padė-du. Mes gyvename įtemptai ir sunkiai. Pa-mus beveik kasdien ateina pažįstami ir nepažįstami žmonės, reika-lingi pagalbos, patarimo. Kartais papraso draugiško žodžio ar užuojautos. Jų taspe ir tie, kuriuos vadina disidentais, ir tikintieji — baptistai, penkdešimtinin-kai, katalikai, unijonai; ir persekiojamieji dėl jų noro,

išvažiuoti į užsienį — vo-tiečiai, žydai, lietuviai; ir kovojantieji dėl savo tautos teisių — armėnai, ukrainie-čiai, totoriai.

Ateina nuteistųjų už po-litišką ir nepolitišką giminės. Ateina mūsų draugai (disi-dentai, arba, kaip juos va-dina, demokratai) pasitarti apie kurio nors suimtojo gynybą.

Mus ir mūsų vaikus visą laiką persekioja grasini-mais. Grasina nužudyti ma-no dukters vyrą ir mažąjį vaikaitį. Mes pri-lėgti dėl į universitetą nepriimto sa-vo sūnaus ateities, o taip pat žento, negalinčio dirbti savo profesijos darbo — jaunam inžinieriui tai gresia netekti profesijos.

Pas mus ateina teroristai, mum grasina telefonu. Mes negalime telefonu susisiekti su Vakarais. O tai labai svarbu mano vyro visuome-ninei veiklai. Mūsų draugų, vieno ir pačių artimiausių mano vyrui mokslininko bi-ologo Sergejaus Kovalevo suėmimas 1974 m. gruodžio mėnesį ir balandžio mėnesį Andrejaus Tverdochlebovo, kuris, kaip ir Kovalevas, y-ra draugas ir beveik šeimos narys, — mum yra sunkus ir skaudus dar ir dėl to, kad jie suimti ne tik dėl savo veiklos, kitus ginant, bet, atrodo, ir dėl artimų santy-kių su mumis.

Iš darbo pašalintas Va-

lentinus Turčinus — didelis mokslininkas ir artimas ma-no vyro draugas. Dabar Turčiną kankina klauši-mai: pirmia dėl Kovalevo, vėliau Tverdochlebovo by-lės, o paskutiniuoju metu dėl Sacharovo straipsnio "Taika po pusės amžiaus", kuris buvo 1974 m. rugpiū-čio mėnesį išspausdintas Life ir dabar pas jį rastas.

Dabar yra pagrindo bai-minti dėl Turčino likimo. Neteko darbo ir kiti mūsų draugai: Jurij Orlovas, Ju-rij Sichanovičius. Tatjana Chodorovė ir kiti.

Visa tai dar vėta papil-lyti ir tuo, kad mūsų 7 as-tenų šeima (aš su vyru, mano motina ir mano duk-ters šeima) gyvename ne dideliame dviejų kambarių ūte. Mes norėjome man-ūnų pirkti vieno kambari-ūta, bet Raitispolkomas viskam reikalingas val-žios leidimas) neleido. Mums tikrai žinoma, kad KGB nurodė neleisti Sacha-rovo psūniui pirkti butą.

Moklų akademija nu'a-ė duoti butą savo nariui A. D. Sacharovui iš savųjų fon-dų, bet ir tam reikalingas valdžios (Mossovieto) pa-tvirtinimas. Tokiu būdu tas butas dvejus metus yra tuš-čias, o akademikas Sacha-rovas savo bute neturi net rašomojo stalo — nėra vie-tos jam pastatyti.

Savo metu SSSR Mokslų akademijos prezidentas, at-sakydamas į JAV Mokslų akademijos prezidento kre-i-pimąsi, pareiškė, kad "nė vienas plaukas nenukris nuo akademiko Sacharovo gal-vos". Tai teisybė. Plaukai nekrinta, nes jų jau beveik nebėra. Bet gyventi be ga-lo sunku. Šią vasarą Sacha-rovas turėjo mikroinfarktą.

Be to, Sacharovienė pa-pasakojo korespondentams, kad ji rūpinasi šelpti politi-nius kalinius: ir kad šiuo me-tu labiausiai susirūpinusi "Fondo SSSR politinių ka-linių vaikams šelpti." Jam pagrindą sudarė Sacharovo gautoji premija Prancūzijo-je. To fondo sąskaita Nr. 073486200186 yra atidengta Rotšildo banke Paryžiuje.

Sacharovienė savo pokal-bio pradžioje priminė, kad ji ir jos vyras yra dėkingi Ma-kvoje dirbantiems už-sienio korespondentam, nes tik jų dėka užienis sužino apie žmogaus teisių laužy-mus Sovietų Sąjungoje ir koks ten gyvenimas apla-mai.

BRITANIJA

Karalienė pasveikino šimtametį lietuvi

Hornchurch senelių na-muose gyvena Matas Mor-kūnas, į Britaniją atvykęs seniau nei prieš 70 metų, bet Britanijos pilietybės ne-gijęs. Jam rugsėjo 2 d. su-kako 100 metų amžiaus. Tā proga karalienė Elzbieta II atsiuntė jam sveikinimo te-legramą. Prieglaudoję jam buvo suruoštas pokylis.

M. Morkūnas šiuo metu yra beveik aklas, nors šiaip jaučiasi visiškai gerai.

LIETUVOS ŽEMELAPIA

Turime Lietuvos žemėl-

ap - už 50 centų, už \$2.50

Ar jiems rūpėjo lietuviški Mėnuo be Antano Škudzinsko reikalai?

Pagal Lietuvų Fondo užsakymą Pranas Naujokaitis rašo Lietuvų literatūros istoriją. Pirmasis tomas (nuo Mažvydo iki Maironio) jau išleistas 1973 metais. Buvęs Lietuvų Enciklopedijos redaktorius istorikas Pranas Čepėnas Sejo: 1974 m. nr. 4 parašė jos ilgą recenziją. Iš jos čia spausdiname tą ištrauką, kuri liečia socialdemo-kratų:

"Tautinę sąmonę žadinę lietuvių laikraščiai skyriuje (375 psl.) Pr. Naujokaitis suminėjo ir lietuvių socialistinę spaudą, padarydamas tokią savo išvadą: "Tačiau tiems laikraščiams beveik nerūpėjo tautos svarbesnieji reikalai, todėl platesnei visuomenei nebuvo reikšmingi (mano pa-braukta). Pr. Naujokaitis šią savo deklaraciją turėjo pa-remti faktais, įrodymais, nes tvirtinimai be įrodymų yra be reikšmės.

Knygos autorius negalėtų nuneigti, kad kairiųjų sro-vių spauda, pirmoje vietoje socialdemokratų spauda, jų atsišaukimai, lietuvių visuomenėje populiarino Lietuvos Nepriklausomybės idėją bei steigiamojo seimo Vilniuje idėją. Argi Lietuvos Nepriklausomybės idėjos brandini-mas neprikiriamas svarbiems tautos reikalams?

Jau 1896 m. Lietuvos socialdemokratiškos par-tijos pirmoje programoje Lietuvos ateities klausimu buvo rašoma: "Sąjastovi demokratiška respublika, susidedan-ti iš Lietuvos, Lenkijos ir kitų šalių, paremta ant liuosos (laisvos, mano pastaba) federacijos".

Per steigiamąjį socialdemokratų partijos susirinkimą Vilniuje 1896 m. visi dalyviai suikė, kad Lietuva su savo centru Vilniumi sudaro atskirą nuo kaimynų kraštą, ku-ris skiriasi ekonomiškai ir politiškai, kultūriškai, skiriasi papročiais ir įpročiais, savo kalba, istorine praeitimi, tau-tiniu charakteriu ir t.t. (St. Matulaitis, Atsiminimai, 1957 m., 134 psl.). Taip pat St. Matulaitis liudija, kad dr. A. Domaševičius ir A. Moravskis žiūrėjo į Lietuvą, kaip ne-priklausomą kraštą nuo Lenkijos, ir reikalavo laisvos, nepriklausomos, demokratinės respublikos su seimu Vil-niuje ir siūlė susijungti federacijos ryšiais su kaimyninė-mis tautinėmis respublikomis: Ukraina, Lenkija, Gudija, Latvija (St. Matulaitis t. j. 131 psl.).

Lietuvos socialdemokratinis separatistinis judėjimas vėliau turėjęs poveikio ir į Latvijos, Gudijos, Ukrainos ir Kaukazo tautų politinį judėjimą (A. Moravskis, Lietuvos darbininkų judėjimo istorija sąryš su Lietuvos valstybės atgijimo judėjimu, Kultūra. 1931 m. 5 nr., 166 psl.).

Objektyvūs istorikai ir publicistai (J. Eretas, K. Gri-nius, Z. Ivinskis ir kt.) pripažįsta, kad Lietuvos nepri-klausomybės šūkį yra pirmieji paskleidę Lietuvos social-demokratai. K. Grinius rašo, kad demokratinėms idėjomis Lietuvoje platintis padėjo 1892 m. pradėjusi formuotis Lietuvos socialdemokratų partija. Ji Vilniuje organizavo darbininkus, kovojo su lenkų socialistinėmis partijomis, atitraukė darbininkiją nuo PPS (Polska Partia Socjalis-tyczna) ir jas rugalėjo (K. Grinius, Varpininkų keliais, red. T. Zaleskis, 1939 m. 28 psl.).

Apie Lietuvos socialdemokratų partijos separatistini-nusistatymą buvo žinoma ir caro policijai, ir caro digni-tariams (Vc. Biržiška, Kaip rusų žandarai nusivie-davo lietuvių sąjūdį. Pabiro, 1960 m., 323-329 psl.).

A. Janulaitis prieš 1905 metų revoliuciją gyveno už-sienyje, kaip politinis emigrantas, redagavo Lietuvos so-cialdemokratų laikraščius ir populiarino Lietuvos Nepri-klausomybę.

1916 m. vokiečių okupacinė valdžia A. Janulaitį iš-trėmė į civilinių nelaisvių stovyklą Vokietijoje. A. Janu-laitis sugebėjo išspausdinti vokiečių socialdemokratų sa-vaitraštyje "Die Neue Zeit" straipsnį: "Aus den sozialen und wirtschaftlichen Kämpfen in Litauen", kur jis vo-kiečius painformavo apie Lietuvos socialdemokratų tiks-lus ir siekimus: "Die litauische Sozialdemokratie foerder-te in ihrem Program eine Losloesung der westlichen nicht-russischen Laender, die dem Zarenreich durch Gewalt einverleibt waren. Fuer Litauen war als Hauptstadt Wil-na ausersehen (Die Neue Zeit, II t. 14 ir 16 nr. 432-433 psl.).

A. Janulaitis pareiškė Lietuvos nusistatymą dėl Lie-tuvos nepriklausomybės ir dėl sostinės Vilniaus. Taigi ir anai minėtai Lietuvos socialdemokratų spaudai kaip tik rūpėjo vėl svarbesnieji Lietuvos reikalai — Lietuvos Ne-priklausomybė ir jos sostinės ateitis.

Vilniaus klausimą nediskutuotinai visi lietuviai laiko svarbiu lietuvių tautos reikalu. Lenkų istorikas J. Och-maneki, parašęs veikalą Historia Litwy (Lietuvos istori-ja, 1967 m.) taip pat aiškina Lietuvos socialdemokratiš-

Inž. Antanas Škudzinskas

— Nors mano sveikata ir silpna, bet jei kiti jaučiasi dar silpnėsi, sutinku įeiti į aldybą. Bandysiu, gal me-tus kaip nors ir išversiu, — maždaug šitokiais žodžiais prašneko velionis 1962 m. kovo mėn. LB Bostono apy-linkės visuotiniame metinia-me susirinkime, kai siūlomi kandidatai traukėsi vienas po kito ir nebeliko vilties sudaryti net minimalinę 3 narių valdybą.

O žiūrėk, — ištverė net 13 metų su viršum be per-traukos. Ir dar kaip!

Pradžioje pasiėmęs kuk-lias sekretoriaus pareigas, jas uoliai ėjo net trejus me-tus. Tuo pat metu jis ne tik suorganizavo Bostone LF vajeaus komitetą, bet ir pats pirmais įstojo į jo narius su tūkstantine. Velionis pir-masis visoje LF istorijoje paklojo aukotojams lapą šermeninėje, kviesdamas L. Fonde įamžinti mirusįjį, ku-ris nespėjo ar nesugebėjo gyvas būdamas įrašyti (pats pirmas ir aukodavo dėl pavyzdžio kitiems). Ši jo idėja greitai prigijo visa-me krašte ir davė LF dešim-tis tūkstančių dolerių neti-kėtų įplaukų. Kad šiandien Bostono įnašai yra jau arti dvigubai skirtos kvotos su-mos (inėsta jau virš 35.000 dol.), — tai ne be velionio pastangų.

1965 m. perėmęs LB Bos-tono apygardos pirmininko pareigas, A. Škudzinskas ėjo jas iki pat staigios savo mirties, taigi ištisus 10 me-tų su viršum. Plėsdamas LB idėją visuomenėje, jis ne tik sumanė, bet ir sėkmingai surengė net 4 LB Dienas. Kad ši mintis rado visuome-nėje pritarimo, rodo š. m. rugsėjo 14 d. Worcesterystje surengtoji LB diena, kurion suplaukė šimtai tautiečių net iš kelių valstijų.

Ne be jo pastangų Bosto-no apygardoje įsisteigė net 2 naujos LB apylinkės — Providence, R.I., ir Cape Code, Ma.

Lyg ir bėdos aplinkybių įtrauktas anuo metu LB veiklos sūkurin, velionis at-sidavė jai visa širdimi: džiaugėsi laimėjimais, sie-jojosi nepasiekimais, bet niekada nenuleido rankų. Pareigingas, punktualus, stiprina laikraštį.

kos partijos kovą dėl įtakos į Vilniaus darbininkus su Lenkijos socialistų partija (PPS), kuriai tuomet vadova-vo J. Pilsudskis, tvirtindamas, kad toje kovoje žymų vaid-menį turėjęs tautinis momentas ir kad toji kova pasiba-i-gusi J. Pilsudskio pralaimėjimu (J. Ochmanski, Historia Litwy, 1967 m., 200 psl.).

tvarkingas. Ką pasiėmė — tą padarė, ką pažadėjo — tą įtesėjo. Ramus, korektiškas. Mintis dėstė lėtai, ap-galvotai. Jautrus artimo var-gui, dosnus šalpai ir bet ko-kiam naudingam lietuviš-kam poreikiui.

Per tuos 13 su viršum me-tų jis taip giliai įėžė savo veiklos bruožus Bostono a-pygardoje, kad šiandieną, net po mėnesio nuo mirties, stovėdami prie jo kapo, jaučiame didelę skriaudą sa-a-jai visuomenei ir tuoj klau-siame: Kas jį užvaduos?

Ir taip likimo ranka iš mūsų nezausiję gretų rankio-ia pirmiausia pačius veik-liausius, pačius reikaling-iausius. Ir velionius pristi-go... tik 8 dienų iki 73 metų.

Antanas Škudzinskas bu-vo gimes 1902 m. spalio 1 d. Reseiniu apskr. Šimkai-čiu valsčiuje. Bėbirvų vien-kiemy.

Be našlės, nevedusio sū-raus ir ištėkėjusios dukters su šeima JAV. Lietuvoje gy-vuot dar yra likę dvi seserys ir brolis su šeimomis, kurių brolis ir viena sesuo grįžė iš tremties Sibire.

Velionio šeimai ir artimie-siems gili užuojauta.

S. Grižė

CHURCHILLIS IR TAURELĖ

Metiniame British-Asso-ciation susirinkime dr. Ju-lius Merry pareiškė, kad 1939-1945 m. karas būtų ga-lėjęs paibaigti dvejamis me-tais anksčiau, jei W. Chur-chillius nebūtų taip labai mē-ges stikliuko (Dr. Merry yra alkoholikų skyriaus vedėjas West Park ligoninėje Epso-me). Gaila, bet jis atsisakė savo pareiškimą plačiau ko-mentuoti.

W. Churchillio biografas Moran, istorikas A. J. P. Taylor, lordas Duncan San-dy ir Labour partijos vete-ranas pripažino, kad Chur-chillius mėgo gerai pavalgy-ti. Išgerti ir parūkyti. Jis iš-gerdavęs per diena (kartais ruo 4 val. ryto) iki dviejų butelių whiskey ar konjako ir surūkydavęs po 14 cigarų. Gėrimus vartodavęs aukš-čiausios kokybės. Bet nė vienas iš minėtų asmenų nesąs-matęs io girtu. Kokiu būdu Churchillio gėrimas galėjęs prailginti karą, jiems esą nesuprantama.

Ta proga paaiškėjo, kad kitas didelis valstybės vy-ras Bismarkas kiekvieną dieną pradėdavo su taure šampano ir išėrdavo kas-dien po butelį konjako.

"E. Lietuvis"

Argi sunku būtų surasti vieną naują Keleivio prenu-meratorių? O juk kiekvie-nas naujas prenumeratorius stiprina laikraštį.

Okupuotoje Lietuvoje

Rusai okupantai, šalin iš Lietuvos!

Adidengė M. K. Čiurlionio Dail. Rato paroda Vilniuje

paminklą
Rugsėjo 22 d. gražioje Druskininkų aikštėje atidengtas M. K. Čiurlionio paminklas. Paminklą sukūrė skulptorius V. Vildžiūnas ir architektas R. Dičius.

Atidengimo pradžioje "Sutartinė" pagrojo M. K. Čiurlionio harmonizuotu dainu. Apie Čiurlionio vaikystę, jo ryšius su Druskininkais kalbėjo miesto vykdomojo komiteto pirm. A. Vilčinas.

komp. prof. S. Vainiūnas, Kauno Čiurlionio muziejaus direktorius P. Straukas, iš Maskvos dailininkas V. Cičelis, pianistas S. Trinkūnas ir jaunųjų druskininkiečių vardu D. Pauliukevičiūtė.

Arkliuku per Lietuvą

Sia vasarą Žemės ūkio akademijos prof. Petras Vainiūnas su žurnalistu V. Vainiūnu, pasikinkę arklius, pasileido Lietuvos keliais, 1500 kilometrų.

Bylos nr. 24 atšaka Vilniuje

Rašo VACLOVAS SEVRUKAS

(Tęsinys)

Būrelyje buvo ir darbininkų, kurių pozicija geriausiai atspindėjo kaip tik Stasio Jako mąstyme ir veikloje. Tiesos pojūtis ir poreikis jį vis stumė ko daugiau sužinoti, skaityti, platinti Samizdato leidinius. Bet laiko ir informacijos stoka tramdė tuos užsimojimus. Kildavo ir prasmingumo klausimas, — ko mes pasieksime ir ką pralaimėsime? Prisidėdavo ir atsargumo balsas — rūpestis savo ir savo šeimos likimu, nors tai nebuvo baimė net ir tada, kai Stasiui teko atsakinėti ir tardytojo klausimus saugume. Jo įsitikinimas, kad yra daug neteisėbės, dar nebuvo virtęs tikru pasaulėžiūrinio principu — pasipriešinti režimui sąmoningai ir iki galo tuomet, kai kelio atgal jau nėra. Moralinis pareigos jausmas ir tiesos prisilaikymas dar nebuvo giliai paremtas pozityvia filosofija ir politine pozicija.

Ar tai Jako silpnybė? Ar nėra tai ir režimo pozicijos jėga ir tvirtumas? Jei sulyginsime Jako poziciją su vėlesnio politinio teismo dalyvių pozicija (Byla Nr. 345 — LKB Kronikos leidėjų byla), su P. Petronio, P. Plumpo, J. Stašaičio ir V. Jaugelio, tai pamatysime, kad ir čia ne visuomet pakako stiprybės. Pvz., Petronis teisme prašė liudininką, kad tasai prisipažintų jį pažįstus, o Stašaitis smerkė Kroniką neva už tai, kad ji matanti priešinąj ideologiją tik blogi, nors Kroniką nesvarstė pasaulėžiūrinio problemų, o tik skelbė faktus iš katalikų gyvenimo. Tik P. Plumpa ir V. Jaugelis ne užadina priekaištų, bet žavi savo ryžtu, drąsa ir pasišventimu savajai katalikybės idėjai.

Kai Stasys Jakas atsistojo prieš LTSR Aukščiausiąjį teismą 1972 m. lapkričio 22-27 d. ir buvo kaltinamas pagal LTSR BK 1991 straipsnį, jis gynė savo poziciją, kur tik galėjo, ir kaltino saugumą už duoto pažado — neresuoti liudytojų — sulaužymą.

Jakas neprisipažino kaltas ir pareiškė tvirtą įsitikinimą, kad ateityje būsiąs rehabilituotas ir sugrąžintas į partiją.

— Aš komunistas ir komunistas pasilieku, — tvirtino jisai ir paaiškino: — Aš nekovoju prieš Tarybų valdžią, o kaip tik siekiu tokios valdžios!

Samizdato literatūros leidimo, jos platinimo ir žinių iš Lietuvos teikimo Maskvos Kronikai jis nepripažino kokia nors antitarybine veikla. Jis teigė, kad pati valdžia nusikaltėliškai gniaužia kaip tik tokias pastangas, kokias ji iš tikrųjų turėtų ne tik viešai leisti, o netgi remti.

Jakas į teismą atsinešė daugiau kaip 20 knygų ir žurnalų rinkinių. Ten buvo ir Lenino raštai, ir moksliniai žurnalai, net ir aviokonstruktoriaus Jokovlevo knyga "Mano gyvenimo tikslas", kurios ištraukomis Jakas įrodinėjo "Tupolovo šaragos" turinio autentiškumą. Jakui taip pat teko įrodinėti autentiškumą ir Lenino laiško apie

įvykius Šujoje, nes ekspertai tvirtino, kad tai ne Lenino laiškas, o Leninui primetamas, tik siekiant jį diskredituoti. Jakas palygino tą laišką su panašiu laišku, rašytu Kurskiui, ir nurodė Lenino raštuose esantį komentarą, liudijantį, kad laiškas apie įvykius Šujoje tikrai Lenino rašytas. Laimėjęs ginčą su ekspertu dėl laiško apie įvykius Šujoje, Jakas nesmerkė Lenino už tą laišką, betgi pastebėjo, kad tokius laiškus reikia viešai skelbti, nors tai ir nukelia Lenina nuo dieviškumo pjedestalo ir skatina kritišką jo asmenybės ir teorijų analizę.

Po tos kalbos Jakui buvo pasakyta, kad, esą, jis nieko nesupranta. Ir vietoj numatyto lygtinio nubaudymo nuteisė jį dvejiems metams priverstinio darbo (bendrojo tipo kolonijoje). Taip Jakas atsidūrė Pravieniškų priverstinio darbo kolonijoje. 1973 m. rugsėjo 12 d. LTSR Aukščiausiasis teismas pakeitė jo bausmės atlikimo formą ir nusiuntė jį į laisvasias statybas Kašedoryse, paskui į Grigiškes. 1974 m. lapkričio 28 d., atlikęs bausmę, Jakas grįžo namo. Dabar gyvena Vilniuje, Žirmūnų 61-32, ir dirba Vilniaus Skaiciavimo mašinų gamyklos skaičiavimo konstruktorių biure kaip šaltkalvis.

(Pabaiga)

ZENTA TENISONAITE

Channel Islands

(Tęsinys)

1846 m. prie Hallstadt Austrijoje rasta daugiau nei tūkstantis keltiškų kapų, kurie priskiriami senesniam geležies amžiui. Gintaras buvo keltams žinomas ir turėjo magišką galią. Savoye rastas papuošalas iš 130 įvairaus dydžio gintaro karoliukų. Muensingen mergaitės skeletas turėjo papuošalų iš 142 riešuto dydžio gražių poliruotų gintaro karoliukų. Seniausie keltų amuletai rodo saulės kultą ir yra kilę iš bronzos periodo. Skulptūrėlės vaizduoja saulės vežimą, kurį traukia arkliai arba gubės. Šitas arklių ir gublių motyvas dažnai puošia vazas, lėkštes, sagtis ir peilius. Bretagnėj dar yra užsilikusių keltiškų paminklų, randami tūkstantčiai megalitų, kurių amžius svyruoja tarp 2500-1500 metų prieš Kristų. Paryžių Muzeo de Cluny saugojama daug keltiškų daiktų. Be to, daug Europos upių ir vietovių turi keltiškos kilmės pavadinimus.

1710 m. vykdam Paryžiuje Notre Dame restauracijos darbus, rastas altoriaus papuošimas — jautis, o ant jo galvos ir nugaros trys paukščiai. Ta grupė turi įrašą "Tavros trigaravns". "Tavros" keltiškai reiškia jautį (taurą), o "garan" bretonų kalba vadinasi gervė, gi "tri" — trys. (Skamba lietuviškiau negu Phaesto diskas!). Panašus paminklas rastas 1895 m. Triere. Man kažkaip nenorom kyla klausimas, ar baltai — lietuviai ir latviai — nėra kartais tūkstantieji keltų palikuonys? Kad ir tas pat žodis "keltas" arba "galas" lietuviškai ir latviškai turi prasmę, o tą vardą išsaugojo senųjų graikų ir romėnų istorikai savo raštuose. Kalbos ir pavadinimai greit keičiasi. O Caesario laikais nebuvo nei prancūzų, nei vokiečių, nei italų tautos, kaip dabar jos vadinamos. Gal lietuviai ir latviai visai kitaip vadinosi? Skamba fantastiškai, bet fantasmagorijos šiandien madoj. Vardą "keltas" galėtume aiškinti, kad tai žmogus iš kitur atkeltas, savo rūšies imigrantas arba D.P.

Keltiškai Dunojus vadinosi Danuvius. O kiek daug lietuvių dainose minimas Dunojus? Jeigu tai būtų tolimos simbolis, tada turėtų būti ir kitos upės taip dažnai minimos. Bet nei žodžio apie Reiną, arba Tiberį, arba Nilą, o pastaroji upė jau labai toli. Dniepras vadinosi Danapris. (Tuos pavadinimus aš paėmiau iš nederlandiško žodyno). Ažuolas vadinosi "dervos" arba "dervon", iš to žodžio kilo vaidilų vardas druiden. Ar iš azuolo gaunama derva? Nežinau. "Devos" — dievas. "Viros" — vyras. "Bhartay" (bartai) reiškia aukštumą prie upės. Lietuvoje yra daug vietovių, kaip pav., Barteliai, Bartininkai, upė Bartuva ir senovės prūsų Barta. "Dur" — vanduo. Prie Telšių yra Durbinas ir Durbis. Jūra vadinosi "mor" — marės, latviškai mare. "Dub" — juodas. Lietuvoje Dubingiai, Dubysa. "Divo" — šventas. "Isara" — vanduo, Prancūzijoje upė Isere, Isar. M. Lietuvoje vietovė Įsrutis.

Kaip jau minėjau, keltų kalbos yra dingusios. Žinomi tik atskiri žodžiai, rasti kapų įrašuose. Keltų kalbą išisfravo radę Italijoje akmenį, kuriame buvo įrašytas keltiškas ir lotyniškas tekstas. Panašiai buvo išskaityti ir egiptiečių ieroglifai, radus juodą bazalto lentą su egiptiškų ir graikiškų tekstu. Neturint palyginimo, sena kalba yra beveik neišskaitoma.

III

Visai nuklydau nuo kelionės aprašymo, bet panašios mintys man kilo, pasiekus Bretagnę. Norėjau su vyru aplankyti Bretagnės keltiškus paminklus, bet tas planas liko atėičiai. Šiandien mūsų kelionės tikslas yra St. Malo, o sekantį dieną plauksime laivu į Jersey, vieną iš Channel Island salų.

Netoli St. Malo kelias eina pajūriu. Leidžiasi saulė, ir akiratyje iš jūros išyla pasakiškas Mont St. Michel salietas. Mont St. Michel yra labiausiai pagarsėjusi Prancūzijos vieta. Jūros potvynio laikų įlankos vanduo pakyla net iki keturiolikos metrų aukštumo. O per atoslūgį nusenka iki penkiolikos metrų žemyn. Tose vietose yra pavojingas klampus smėlis.

Jau šeštame amžiuje ten įsikūrė vienuoliai. Angelas St. Michel normandiečių buvo labai mėgiamas. Vėliau vienuoliai įkūrė nuostabaus grožio gotišką vienuolyną. Potvynio metu Mont St. Michel yra visai atskirtas nuo sausumos. Vanduo ten plūsta tokiu greičiu, kad pėsčias neišsigeibėsi: apie 80 kilometrų per valandą! Tai Europoje vieta, kur yra pats didžiausias skirtumas tarp jūros potvynio ir atoslūgio. Bet mes pravažiuojame šį kartą tą įdomią vietą, zadėdami specialiai sugrįžti į Mont St. Michel.

Dangus vėl niaukiasi. Gėsta paskutinės purpurinės saulės liepsnelės, ir virš jūros rieda tamsios debesų krūvos. Vasara jau žada baigtis, jau rugsėjo vidurys.

St. Malo yra ideali viduramžių tvirtovė. Aplink uolos ir seklumos. Senais laikais St. Malo piratai buvo valstybės apsaugojami ir su karaliaus, o vėliau ir imperatoriaus Napoleono sutikimu turėdavo užpuldinėti svetimų valstybių prekybos ir karo laivus.

Per antrąjį pasaulinį karą St. Malo buvo labai sugriautas. Šiandien šitas senas jūros plėšikų lizdas yra vėl atstatytas senoviško stiliaus. Senąjį miestą juosia aukštas mūras, kuris yra vadinamas "muros". Vakare seni miesto pastatai yra apšviesti prožektoriais ir atrodo tikrai pasakiškai. Senoviškos patrankos, gal būt, dar piratų laivų. Bet kaip nustembu, kada vienos keramikos krautuvės lange pamatau plyteles su visai lietuviškais motyvais. Tokie piešiniai būdavo pašomi kaimiečių Lietuvoje ant skrynų ir puodų. Gėlės, ant jų paukštukai. Stilizuotos tulpės. (Ar pirmosios tulpės į Europą neatėjo viduramžiais iš Mažosios Azijos?). Menininkas ėmė motyvus iš bretonų liaudies meno. Staiga bretonai ima mane ypatingai dominti. Reikės, grįžus namo, pasirausti miesto bibliotekoje ir sužinoti daugiau apie jų tautosaką. Jau tarp lietuvių ir flamų liaudies pasakų randamas didelis panašumas.

Mūsų viesbutis, atrodo, senais laikais būvęs labai prabangus. Šiandien lyg baigia išpardavinėti paskutinius antikinius daiktus pirkliams arba turtingiems amerikiečiams. Restorane kabo puikios, senos sieninės lempos, bet lubų vidury nėra liustro. Tik viela iš skylės liudija dar neseniai ją buvus. Kabo dar vienas paveikslas — liūdnas ir niūrus Bretagnės pajūrys. Kiek į šoną pasviręs, lyg liūdėdamas savo kolegų, kurių tiktai kabliai dar kyšo iš sienos. Visame restorane tik mes ir dar viena ponija. "Buvo labai puiki vasara," pasakoja mums kelneris, "tik šiandien pradėjo lyti..."

Iš ryto St. Malo atrodo visai kasdieniškai. Lynoja smulkus lietus, ir diena pilka.

Svarbiausia St. Malo pramonė yra medžio apdirbimas. Medis atkeliauja iš užsienio, daugiausia iš Švedijos. Dar duoda pelno laivų statyba ir taisymas. Žvejų mažai. Neapsimoka. Laivininkus ir žvejus samdo naftos tanklaiviai. Amerikiečių firmos moka aukštą atlyginimą juveiviams. Tą pačią algą gauna Bretagnės inžinieriai, baigę aukštusius mokslus. Gyventojai dar verčiasi žemės ūkiu. Gyventojų prieauglio nėra. Daug žmonių iš kaimų bėga į miestus. Dar vienas pajamų šaltinis bretonams yra turistai.

Automobilį paliekame garaže už "muros", o uoste mūsų laukia skrendantis laivas Hoovercraft.

(Bus daugiau)

LB SVARSTYTINAS REIKALAS

Skriptas, susirūpinęs lietuvių knygos likimu, Dirvoje spalio 16 d. rašo:

"Deja, pas mus dabar knyga iš viso išsina "iš mados". Net tikrai geros knygos nebegali būti paramstymų gimti, vis joms reikia jau mecenatų, spec. komitetų, partijų, organizacijų, bičiulių ar bent redakcijų globos ir paramos. Knygnešius tautai virsta beknygė tauta. Dar pasigirsta nykių balsų, esą, bent knygoms spintas nusipirksime, ben po kokią knygą nupirksime, betgi rimtai skaityti iš esmės nagrinėti knygų turinį — jau ne nesiloma. O gėda pagalvoti, jog ankstesnioji išsiviją, daugiausia paprasti berniukai juodadarbiai čion atvy-

ke, nuo caro valdžios pabėgę, — sugebėjo tūkstantinius knygų tiražus išpirkti. O naujieji ateiviai, išdidūs mokslo ir skonių, jau neburturi tokio entuziazmo kultūriniams vertybėms, nors mokytesni ir turtingesni. Kodėl taip yra? Verta būtų Bendruomenės sueigose plačiau tą klausimą nagrinėti."

Tai yra vienas svarbiųjų Lietuvių Bendruomenės reikalų, kuriam ji tikrai privalėtų skirti daug daugiau dėmesio.

Ne Rusija man rūpi. Į ją man, mieli ponai, nusispiauti. Tai tik etapas pereiti į pasaulinę revoliuciją.

Leninas

KODĖL JOKUBKA TO NESAKO SOVIETŲ KGB?

Vilnius redaktorius S. J. Jokubka spalio 17 d. rašo:

"Lietuviai kunigai Amerikoje dauguma turi papildomo darbo. Jie užsiima Lietuvos "vadavimu"... "Nemaža nabagai turi galvosūkių su "LKB Kronikos" redagavimu. Juk tai ne bile kokia kūryba, kai "faktus" reikia išlaužti iš piršto, apdailinti, paslėpti melo galą."

Taigi, žiūrėkite! Jokubka žino, kad "LKB Kronika" yra redaguojama ir leidžiama Amerikoje, o sovietinė žvalgyba jau tiek laiko ieško jos redaktorių Lietuvoje, kelia žmonėms bylas, grūda į kalėjimus ir koncentracijos stovyklas... Tai kodėl Jokubka, visada toks paslaugus okupantams, nepainformuoja sovietinės KGB, kad toji ne ten ieško, kur reikia?

ISIGYKITE

"ŽURNALISTIKĄ"

Lietuvių Žurnalistų sąjunga išleido 291 puslapio knygą "Žurnalistiką", kuri įdomi ne tik norintiems bendradarbiauti, bet jau ir rašantiems periodinėje spaudoje. "Žurnalistikoje" rašo 33 žymūs mūsų spaudos darbuotojai. Kaina \$6.00.

STEPONO KAIRIO ATSIMINIMŲ PIRMASIS TOMAS "LIETUVA BUDO" JAU IŠPARDUOTAS, BET ANTRASIS TOMAS "TAU, LIETUVA" DAR YRA NEDIDELIS KIEKIS.

Kaina \$2.00.

JEIGU DAR NETURITE, TUOJAU ISIGYKITE! BALYS SRUOGA MŪSŲ ATSIMINIMUOSE

Tai iki šiol mūsųose dar nebuvęs gražiausias paminklas mūsų talentingajam kūrėjui!

Knygoje yra daug iliustracijų, ji gražiai dailininko apipavidalinta, kietų viršelių, 552 psl. Kaina \$10. Labai tinka ir dovanoms. Ją galima gauti ir Keleivio administracijoje.

Tai vienintelė lietuviška knyga, kurioje beveik 100 asmenų rašo apie vieną asmenį — didįjį poetą, dramaturgą, teatralą ir mokslininką B a l i j S r u o g a.

Iškit ir skaitykit

Kipro Bielino knyga

TERORO IR VERGIJOS IMPERIJA SOVIETŲ RUSIJA

Joje smulkiai aprašyta bolševikinio teroro sistema, tos vergų stovyklos, kuriose kentėjo ir žuvo mūsų broliai, seserys, giminės ir draugai. Knygos kaina — 75 centai.

ALTOS SUVAŽIAVIMAS

Amerikos Lietuvių Tarybos 35-jo suvažiavimo 1975 m. lapkričio mėn. 22 d., šeštadienį, Chicagoje, Pick Congress viešbutyje (Windsor Room), 520 South Michigan Ave., Chicago, Illinois,

DARBOTVARKĖ

1. Suvažiavimo atidarymas ir invokacija.
2. Prezidiumo, sekretoriato ir komisijų sudarymas.
3. Sveikinimai.
4. Tarybos narių patikrinimas — skyrių bei organizacijų atstovų pristatymas.
5. Amerikos Lietuvių Tarybos Valdybos pranešimas.
6. Amerikos Lietuvių Tarybos atstovo Washingtono pranešimas.
7. Amerikos Lietuvių Tarybos išdo globėjų pranešimas.
8. Amerikos Lietuvių Tarybą sudarančių organizacijų pirmininkų pasisakymai.
9. Kitų suvažiavimo dalyvių pasisakymai ir pastabos.
10. Pranešimų tvirtinimas.
11. Amerikos Lietuvių Tarybos, Vaklybos ir išdo globėjų rinkimai.
13. Klausimai ir pasiūlymai.
14. Rezoliucijos priėmimas.
15. Suvažiavimo uždarymas.

Suvažiavimo pradžia 9:30 val. ryto. registracijos pradžia 9 val. ryto. Pietų pertrauka 1-2 val.

8 val. vakare — Amerikos Lietuvių Tarybos suvažiavimo banketas Pick Congress viešbučio Gold Room salėje laikraštiniui Bilui Andersonui ir kongresmanui Edwardui J. Derwinskiui pagerbti.

Banketui bilietus prašoma iš anksto užsisakyti, kreipiantis į ALTO centrą. 2606 W. 63rd St., Chicago, Ill. 60629, telefonas (312) 778-6900. Kaina \$17.50 asmeniui.

Bitininkystė ir jos didžiulė nauda

ANTANAS JONAITIS

17

Bičių pienelis

Normalioje bičių šeimoje 4-15 dienų bitės (maitinėjamos) priešakiniu žandų ir ryklės liaukose gamina skystis — bičių pienelis. Tai pusiau skaidri, aitrus skonio balzguna medžiaga. Pienelio sudėtinė įvairių veislių nepakeičiamos amino rūgščių, įvairių vitaminų, daugelis kitų retų vertingų medžiagų.

Bičių pienelis, kaip turintis daug maisto medžiagų, žaliava, pirmasis tris paras maitinamajam bitininkui ir triniškai viksreliai. Motininis viksrelis pienelio gauna vienas 5 savo vystymosi paras tiek, kad jo lieka nesunaudojama, motinai išėjus iš akelės.

Pienelio reikšmė bičių gyvenime labai didelė. Pakanka pažymėti tik tai, kad gaušiai maitindamasis motininis viksrelis per 5-6 savo vystymosi paras pasunkėja net iki 3,000 kartų arba motina, maitindamasi pienele, per parą padeda 1,500-3,000 ir kartais daugiau kiaušinėlių. Motina, besimaitindama pienele, gali gyventi 3-5 ir daugiau metų.

Nė vienas advokatas, kuris žino savo reikalą, nesutiktų Tamstoms garantuoti, kad byla būtų Tamstų laimėta. Manau, kad Tamstų advokatas labai sąžiningai Tamstas painformavo.

Nėra pagrindo jį įtarinėti, kad jis, esą, bijo ekstras daibo, nes negaus ekstras atlyginimo. Jeigu jis susitarė su Tamstų broliu — adminte, ar jos nelaimėsite.

Teisės patarimai

Advokatė dr. M. Sveikauskienė sutiko atskirti į keisvie skaitytų klausimus teise reikalus. Tie klausimai turi būti bendro informacinio pobūdžio. Klausimus ir atsakymus spausdinsime šiame skyriuje. Laiškus reikia pažymėti, kad eiste Keisvie skaitytų.

Klausimus prašome siųsti tiesiog į mūsų adresą:
Dr. M. Sveikauskas, Attorney at Law,
Boston Five Building
1895 Centre Street
W. Roxbury, Mass. 02132

Klausimas

Prieš 15 metų, mūsų tėveliui mirus, mamytė apsigyveno pas vieną iš savo sūnų. Aš esu vienintelė dukra, bet turiu tris brolius. Mama todėl apsigyveno pas brolių, o ne pas mane, kad jis vienintelis iš mūsų gyveno lietuvių apgyventame rajone ir jai buvo smagiau gyventi senatvėje tarp sūnų. Šiaip finansinės paramos mama nebuvo reikalinga. Tėvui mirus, ji pardavė namus, už kuriuos gavo per 36 tūkstančius, o be to, jie ir bankuose turėjo gerą sumą santaupų.

Praeitą pavasarį mūsų mamytė, sunkiai, bet kantariai pasigūsi, mirė. Testamentą ji nepalikė visuomet bijojo, kad parašiusi testamentą, tuoj ir mirs. Bet mirė ir be testamentą ją pakirto.

Advokatai pasiūlė pakirti administratoriumi vyresnįjį brolių, pas kurį mamytė gyveno. Mes visi sutikome. Po kiek laiko sužinojome, kad dauguma motinos santaupų buvo jos vienos vardu, bet kad ji vieną knygutę turėjo "joint account" su broliene, t. y. su brolio žmona, pas kurį ji gyveno. Broli, kuris buvo teismo paskirtas administratoriumi, liepė brolienei, savo žmonai, jam tuoj įteikti tą banko knygutę. Ta atsakė. Sako, mama man paliko, ir gana, tos saskaitos neįdalinu su niekuo. Mes visi labai supykome, su ja nebesikalbame.

Mūsų advokatas mums sako, kad, jei kreipsimės į teismą, mes greičiausiai tą bylą pralaimėtume, o išlaidų būtų nemažai.

Man atrodo, kad čia ne vien pinigų reikalas, bet ir principo. Kodėl brolienei turėti didesnę dalis, negu mums, tikriems vaikams? Mama, ten gyvendama, jiems mokėjo už savo išlaikymą, nieko veltui iš jų nėra gavusi. Sakome, gal tas advokatas, žinodamas, kad jam nebus eks'ra atlyginimo, nes jis broliui yra pasakęs iš anksto, kiek jam reikės atlyginti už jo darbą, nenori ekstra darbo sau susidaryti, dėl to pataria nesikreipti į teismą. Gal vertėtų kreiptis į kitą advokatą šiuo reikalu? Suma nemaža — daugiau nei 15 tūkstančių dolerių. Iš kitos pusės bijome pykinti savo dabartinį advokatą. Jei iš to nieko neišeitų, jis gali mums keršyti.

Labai prašome mums pareikšti savo nuomonę šiuo sunkiu reikalu.

Skaitytojai

Illinois valstija.

NEW YORK, N.Y.

Lietuvių Inžinierių valdyba

Amerikos Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjungos New York skyriaus valdybą sudaro: pirmininkas J. Butkus, sekretorius J. Zabelskis, išdininkas A. Mačionis.

Išdininko adresas:
12 Barry Drive, East Northport, N. Y. 11731.

BROCKTON, MASS.

S. ir A. Mantautai

atsisveikino su Brocktonu

Sofija ir Aleksandras Mantautai, čia išgyvenę 26 metus, paliko gilią pėdą lietuviškoje veikloje. Jie čia energingai dirbo, kūrė ir spinduliavo nemaria tėvynės meile.

Spalio 3 d. jie išvyko pastoviai apsigyventi ir užpelnę poilsio į Worcesterį, arčiau savųjų — dukters Ramintos, vaikaičių ir žento Molių.

LKMS-gos 15 kp. valdyba daugelį metų gyventuose O. ir J. Orentų namuose. Antaninos Juknevičienės bute, suruošė išvykstantiems atsisveikinimo vaišes.

Džiaugiamės, kad Sofija palieka LKMS 15 kp. narė ir išvykusi iš Brocktono. Taip pat abu lieka ir Martynas Jankaus šaulių kuopos nariais. Taigi su broktoniečiais ryšys nenutrūks.

Nuosirdžiai linkime Aleksandro ir Sofijai Mantautams naujoje gyvenvietėje dvasinės ramybės, sveikatos ir ilgus metus sėkmingai dirbantis toms pačioms idėjomis tiems patiems principams.

A. ir S. Mantautų naujas adresas:
Belmont Towers 5021
40 Belmont St.
Worcester, Mass. 01605
Telefonas: 752-1008

E. Ribokienė

KELEIVIO REMEJAI

V. Grinkevičius, Norwood, Mass., — \$8.

Po \$6: S. Liepas, Dorchester, Mass., A. Balvočius, Nescoset, N.Y., J. Liudžius, New Britain, Conn., M. Yurech, Chicago, Ill.

J. Gimbutas, Arlington, Mass., — \$5.

A. Plavičius, Cleveland, Ohio, — \$4.

Po \$3: E. Gimbutienė, Los Angeles, Cal., F. Bogušis, So. Boston, Mass., P. Šlurubskis, Cicero, Ill., G. Mikaitienė, Norwood, Ma., A. Žutaut, Thomaston, Ct., G. Ratkevics, Nasua, N.H., N. Selius, Cleveland, Ohio, P. Alinauskas, Rockford, Ill., P. Radzevičius, Brockton, Ma., E. Kleinas, Quincy, Ma., V. Kulbokas, So. Boston, Ma., A. Samoklis, Lewistown, Me., A. Semežys, Sudbury, Ont., V. Armalis, Baltimore, Md.

O. Andriuskevičienė, iš Dorchester, Ma., — \$2.

Po \$1: A. Prūselaitis, Toronto, Ont., M. Lamaitis, Herkemer, N.Y., M. Hall, Timonium, Md.

Visiems aukotojams nuosirdus ačiū.

Keisvie administracija

Pasikalbėjimas Maikio su Tėvu

— Ko gi, tėve, taip čiaudi, tarsi labokos prisuostės?

— Tai tu, Maiki, padarei man tokią zgubą!

— Tėve, kuo aš tave nusikriaučiau?

— O ar ne tu praeitą rozą pribaiminai mane visokiom pavietrėmis ir visokiais priepuoliais, kad aš net į jaunimo maskaradą pabijojau nueiti. Ir tą pat naktį jau pajutau, kad Silvestras sūka į atbulą pusę koją, vėlnia: užspaudė nosį, o giltinė daužo plaktukų į galvą, kaip šerdekšnykas į bažnyčios zvaną. Ligi pat trečių gaidžių mislinau tik apie smertį ir ką veiksiu paskui, o saulei patekėjus, kad pradėjau čiaudėti, tai net gaspadinė išsigandusi viešamarskinė atbėgo ir jau norėjo šaukti policiją.

— Tai tėvas, matyt, gavai slogą ar susirgai infuena. Aš tau seniai sakiau, ir visi gydytojai sako, kad tokio amžiaus žmonėms reikia būtinai prieš žiemą skiepytis.

— Tai man per daug trobelio, o, be to, nuo visokių tavo daktarų pilsum man visada dar blogiau pasidaro, ir vieną kartą nuo jų eidamas užmigau ir parpuoliau ant saidvoko.

— Tai, matyt, ant tos pilulės dar buvai užpylęs ir degtinės?

— Nu, o kaip tu gali praryti sausa pilulę, neužgerdamas skystimu? Tu čia, Maiki, iš manęs neįjuok.

— Jeigu nenori ryti pilulių, tai reikia gyventi tvarkingai, sveikai ir švariai, ir tada nereikės sirgti.

— Tu jau manęs nemokyk čystatos! Aš kožną dieną nusimazgoju feisą, gerai ištrinu barzdą gyvatine, nešpaučiau į kampa, ba gaspadinė už tokį senoviską žemaitišką paprotį tą pat dieną išvytų von, nevalgiau nei žalios mėsos, nei varlės kiaušinių ir neryju gyvos žuvies. O matai, kvaraba vistikie priikabina.

— Niekas, tėve, gyvos žuvies nevalgo.

— Kaip tai nevalgo? O ana net gaziotos pikčeriųje mačiau, kaip juodis besispardandčias žuvelas sau į kosę gyvas kiša. Sako, jis per keturias adynas net penkis šimtus tų dyglių sudorojo. Ir už tai net čempionu buvo pavadintas ir kažkokią nagradą gavo. Ar tai ne pasiutimas dvasios? Guldau kepurę. Maiki, kad jam už tokį išdykavimą po smerties velniai sukū į gerkle penkis šimtus gyvų žalių, kurie jo pilve raitysis per amžiu amžius amen! Ar tu nežinai, kad persivalgymas yra didelis griekas?

— Aš tik žinau, kad persivalgymas kenkia sveikatai.

— O ar tu matai, kas mūsų Amerikoje dedasi? Aną kartą net per televiziją rodė, kaip vienas italijonas per striuką laiką net keturis fūntus makaronų sugrūmulojo, o po tam dar išplūpino da ir kvortinę čierką vyno. Maniau, kad jis čia pat kris negyvas, o tas griekas tik nusišluostė zūbų, nusijuokė, nuo durų sugrižęs ištašė dar vieną bliudą makaronų ir švilpaukdamas išėjo. Ar tu manai, kad tokie pilvūzai ir griekininkai gali vadintis svietu ir angintu ji nuo alkanų komunistų?

— Tai nieko bendra neturi su politika.

— Ką tu man šneki? O ar nežinai mūsų žemaičių teisybės, kad prūsas po pietų durnas. Nu, o durnas dėl to, kad per pietus per daug priryja špekio ir negali gerai miegoti.

— Gal čia ir yra truputis tiesos...

— Ne, truputis, o visa mano teisybė! Atleisk, negaliu daugiau šnekti, ba vėl ima čiaudulys ir turiu eiti patraukti savo paties liekarstvy. Gut bai, Maiki!

— Sudie, tėve! Tiktai per daug nenusigdyk, kad vėl eidamas gatve neužmigtum!

Paragink savo pažįstamus išsirašyti Keisvie. Jo kaina metams \$7.00.

Vietinės žinios

KULT. SUBATVAKARY PAMINĖTAS ČIURLIONIS

Spalio 18 d. Kultūrinis subatvakaris buvo skirtas apžvelgti M. K. Čiurlionio dailės kūrybai jo 100 metų gimimo sukakties proga.

Tam reikalui buvo iš New Yorko pakviestas dailininkas Kazimieras Zoromskis.

Svečią prelegentą publikai pristatė dail. Viktoras Vizgirda, ta proga su ironija pasverdamas ir patį žymaus dailininko "pristatymo" terminą ir reikalą. Be to, objektai, esą, gali "pristatyt" šiandien tik mirusių, nerizikuodamas spaudoje susilaukti atitinkamai astrios reakcijos.

Bet dail. V. Vizgirda savo kolegą pristatė šiltai ir teigiamai, ir teigiamai, išsinešdamas jo išeitus mokslus ir ilgą eilę darbų ir parodų, kuriose jis dalyvavo Europoje, Pietų Amerikoje ir čia. JAV. Čia tegalėtume paminėti, kad dail. K. Zoromskis yra baigęs Vilniaus meno akademiją. Vienos meno akademija, studijavęs karališkoje Romos meno akademijoje ir kt., o parodų skaičius ir vietovės į šią skiltį sunkiai besutildyt.

K. Zoromskis, prieš kalbėdamas apie M. K. Čiurlionio kūrybą, gana plačiai, paillustruodamas skaidrėmis, peržvelgė Čiurlionio laikotarpio Europos meno sroves ir jų vystymąsi. Toje aplinkoje dar labiau išryškėjo ir M. K. Čiurlionio originalumas ir talentas. Svarbu įsidėmėti, kad tas didžiulis jo nuostabių dailės darbų kiekis yra sukurtas tik apie šešerius jo gyvenimo metų laikotarpį.

Prelegentas mano, kad sunku būtų bet ką įtikinti, jog Čiurlionis esąs pirmas abstraktistas. Jis greičiau simbolistas, kaip tadą tokią srovę galėjo būti vadinama. Ir paskaita, ir skaidrių iliustracijos šį genialų mūsų dailininką leidžia dar geriau suprasti ir įvertinti.

Taigi, nors Čiurlionio mirties šventė čia ir nebuvo toks įspūdingas ir ceremoninis, kaip tą pat vakarą New York'e, bet užtat tikrai naudingas jame dalyvavusiai visuomenei.

Kultūriniam subatvakariui vadovavo jo komitijos pirmininkas inž. E. Cibas.

Yra pasaulyje tik jaunystė, saulė ir namai.

V. Mačernis

Komp. Julijui Gaideliui paskirta pirmoji premija

Lietuvių muzikų (vargoninkų) d-jos paskelbtame muzikiniame konkurse, skirtame M. K. Čiurlionio gimimo 10 metų sukakties ir jo muzikiniams darbams paminėti, pirmoji premija (\$750) paskirta komp. Julijui Gaideliui už jo "Lietuvišką rapsodiją".

Antroji premija (\$500) paskirta komp. Vytautui Kerbeliui už jo "Lietuvišką suitą" ir trečioji (\$300) — vienuolei Bernardai už jos "Fantaziją lietuviškais temomis".

Premijų mecenatas yra ir Jonas Lenktaitis.

Vertinimo komisiją sudarė: pirm. Algis Kačanauskas, prof. Vladas Jakubėnas, pianistai Andrius Kuprevičius, Julė Rajauskaitė ir Aldona Kepalaitė.

R. Leimonas — pulkininkas

Armijos majoras Romas Leimonas, Fort Devens, Ma., pakeltas į pulkininko leitenanto laipsnį.

Jis yra Bostono kolegiją baigęs psichologas, kariškos ligoninės atitinkamo skyriaus viršininkas. Pul. R. Leimonas pažįstamas bostoniečiams ir čia yra neseniai skaitęs paskaitą Kuliuos klube.

Moterų klubo susirinkimas

Lietuvių Moterų Klubų Federacijos Bostono klubas kviečia visas nares ir jų svečius į susirinkimą kuris įvyks lapkričio 1 d. 3 val. popiet Tautinės S-gos namuose.

Programoje pirmininkės pranešimas apie New Yorke įvykusį LMF klubų suvažiavimą, filmas iš lietuvių maldininkų kelionės į Romą. Be to, Magdalena Lendraitienė, o ne A. Moriarty, kaip klaidingai buvo anksčiau pranešta, demonstruos gražius dovanų paketų paduošimo būdus.

Valdyba

PADEKIT SAVO VAIKAM PATEKTI Į GERĄ KOLEGIJĄ!

Knygutė "Help your children enter good colleges" pasako, kaip parašyti tinkamą prašymą ir kaip sėkmingai kalbėtis su kolegijos atstovu. Jos kaina \$2. Užsakyti šiuo adresu:

Faith E. Harter, 69 Sears Rd Wayland, Ma. 01778.

SANDAROS MOTERŲ KLUBO

BANKETAS

ir

NAŠLIŲ KARALIENĖS RINKIMAS

1975 m. lapkričio 2 d. 4 val. popiet

So. Bostono Lietuvių Piliečių Draugijos II aukšto salėje

- Groso garso orkestras
- Bus galima laimėti gražių dovanų
- Bus gaudi šilta vakarienė
- Veiks gausus gėrimų baras
- Vadovaus V. Žukavičienė

Rengėjos

WORCESTER, MASS.

Lapkričio mėn. 9 d. į Worcesterį atvyksta

SIMAS KUDIRKA

Jis dalyvaus:

- 10 val. ryto šv. Kazimiero bažnyčioje šv. Mišiose
- 1 val. popiet Maironio Parke (Shrewsbury, Mass.) jo paggerbimui pietuose

Visuomenė kviečiama gausiai dalyvauti šv. Mišiose ir Maironio Parke pietuose.

L. Bendruomenės Valdyba

A.A. ZOFIJĄ KILIULIENĘ PALAIDOJUS

Sofija Kiliulienė jaunystėje

Rugsėjo 27 d. Carney ligoninėje mirė Česlovo ir Pomo Kiliulių motina Zofija Kiliulienė - Kukolovičaitė. Velionė buvo gimusi 1911 m. kovo 9 d. Kybartuose, Lietuvoje. 1933 m. iškėjęs už Stepono Kiliulio ir susilaukę dviejų sūnų.

Rusams antrą kartą Lietuvą užimant, 1944 m. rugpjūčio mėn. pabaigoje ji su vyru ir dviem mažais sūnais pasitraukė į Vokietiją, o 1949 m. gegužės 11 d. su šeima atvyko į Ameriką ir apsigyveno pas savo pusseserę Dorchester. Vėliau, įsigijus nuosavus namus, juose šeimininkavo, augindama per karo audras išaugotus savo vaikus.

Abu sūnūs užaugo gerai švietusiais, ir vienas iš jų — Česlovas — yra vyresnysis skautininkas ir šiuo metu Lietuvių Skautų Sąjungos vyriausio skautininko pavaduotojas.

Abu jie jau seniai vedę, augina savo vaikus ir dirba projektavimo įstaigose. Jie tikrai yra tėvų pasididžiavimas.

Velionė, be vyro, dviejų sūnų, jų žmonių ir penkių vaikaičių, paliko dar seserį Akseliją Vyšniauskienę Argentinoje, brolius Staciją ir Vladą Lietuvoje ir pusseserę Oną Jurvelaitienę Mariją Zinn čia Amerikoje.

Ji buvo pašarvota J. Lubino šerminėje ir spalio 30 d. po pamokų šv. Petro bažnyčioje palaidota Forest Hills kapinėse.

Po laidotuvių So. Bostono Lietuvių Piliečių d-jos užkandinėje buvo židiniučių suruoštos vaišės laidotuvių dalyviams.

Velionės vyrui Steponui Kiliuliui, jos giminėms ir artimiesiems reikiama gilia užuojauta. Užjaušdami Česlovą ir Romą, lietuvių skautai didžiuojasi jų motina ir drauge lūdi, jos netekus.

Kostas Nenortas

Iskrido į Lietuvą

Algio Mitkaus ekskursija į Lietuvą išvyko spalio 23 d. Lietuvoje ji praleis 6 naktis ir grįžtant 1 naktį Frankfurtu. JAV sugrįš spalio 31 dieną.

Ekskursantų buvo iš New Jersey, Buffalo ir Chicago. Kelininkai skrido Lufthansa bendrovės lėktuvu.

PARENGIMŲ

KALENDORIUS

Lapkričio 1 d. — Kultūros klubo susirinkimas.

Lapkričio 2 d. So. Bostono Lietuvių Piliečių Draugijos salėje Sandaros moterų klubo banketas ir našlių karalienės rinkimai.

Lapkričio 9 d. Baltų d-jos koncertas.

Lapkričio 9 d. Brocktono Lietuvių šv. Kazimiero parapijos mišraus choro koncertas, kuris įvyks North Junior High School, Oak Street, Brockton, Mass.

Lapkričio 16 d. So. Bostono Lietuvių Piliečių d-jos salėje šv. Petro parapijos bazaras.

Lapkričio 22 d. 1:30 val. po pietų iškilminga Baltijos ir Žalgirio tuntu sueiga So. Bostono Lietuvių Piliečių d-jos salėje.

Lapkričio 22 d. Sandaros salėje Brocktone Balfio skyriaus pobūvis.

no Lietuvių Piliečių d-jos salėje ramovėnų rengiamas Lapkričio 23 d. So. Bostono Lietuvos karitomenės atkūrimo minėjimas.

ROMANAI

Vytautas Alantas, SVEN. TARAGIS, istorinis romanas, I dalis, 405 psl., kaina minkštais viršeliais \$5.00.

To romano II tomas, 613 psl., minkštais viršeliais kaina \$8.00.

Naujųjų metų istorija, — Birutės Pūkelevičiūtės naujasis premijuotas romanas, 182 psl., kaina \$4.50.

Tautvila, romanas, parašė Juozas Kralikaukas, 206 psl., kaina \$4.00.

Abraomas ir sūnus, premijuotas romanas, parašė Aloyzas Baronas, 206 psl., kaina \$4.50.

Sankiaciu keliu, romanas, parašė Jurgis Gliuda, 251 psl., kietis viršeliai, kaina \$4.00.

Kiauros riešutės, romanas, parašė Antanas Muntelkis, 259 psl., kaina \$4.50.

Birutė Kemžaitė, SUDIEV! AŠ IŠEINU..., 294 psl., kaina \$4.50.

Andrius Valuckas, NEMUNO SŪNUS, romanas iš suvaikiųjų ūkininkų sukilimo 1935 m., I tomas, 280 psl., kaina \$3.00.

Andrius Valuckas, NEMUNO SŪNUS, II tomas, 428 psl., kaina \$4.00.

Agonija, romanas, antra psl., kaina \$5.00.

Nemunas teka per Atlantą, Vytauto Alanto 5 novelės, 263 psl., kaina minkštais viršeliais \$3.00, kietais \$3.50.

MINDAUGO NUZUDYMAS, Juozo Kralikaukos premijuotas romanas, 241 psl., kaina \$3.

Jurgis Gliuda, BRĖKSMES NASTA, 384 psl., kaina \$6.00.

"GARSO BANGŲ"

PROGRAMA

Si radijo programa transliuojama sekmadieniais iš stoties WBUR 90.9 FM banga nuo 1:30 iki 2:00 v. popiet.

Ar skaitytos?

Lietuvis savo tautoje, valstybėje ir visuomenėje, parašė Stasys Barzdukas, 258 psl., kaina \$6.00.

Pasiurpo mano velnias, parašė Liudas Dovydėnas, 7 novelės, 235 psl., kaina minkštais viršeliais \$3.50, kietais — \$4.00.

Pasakytas parašyta, Antano Smetonos kalbos ir pareiškimai 1935-1940 metais, sudarė Leonas Sabaliūnas, spaudai paruošė Vincas Rastenis, 350 psl., kaina \$10.

Mano žodynas, Richard Scarry, daugiau nei 1400 spalvotų paveikslų iš įvairiausių sričių ir kiekvienas jų turi lietuvišką ir angliską pavadinimą. Knyga didelio formato, stipriai įrišta ir labai patraukli mažamečiam ir paaugliam. Kaina \$5.00.

Kelionė aplink pasaulį, Juozo Kaributo kelionių įspūdžiai, 423 psl., kaina \$5.

Pagoda, Bronio Raillos akimirkos III dalis, 387 psl., kaina minkštais viršeliais \$6.50, kietais — \$7.25.

Lietuvių išeiviai Amerikoje, parašė Stasys Michelonas, gausiai iliustruota, 500 psl., kaina \$4.00.

Amazonės džiunglės, romanas, parašė Jose Eustasio Rivera, vertė P. Gaucys, 355 psl., kaina \$6.00.

Vytautas the Great Duke of Lithuania by dr. Joseph B. Končius, 211 psl., kaina kietais viršeliais \$3.00, minkštais \$2.00.

Timeless Lithuania — parašė buvęs JAV atstovas Lietuvoje Owen J. C. Norem, 299 psl., kaina \$4.

Kad ji būtų gyva, Emilijos Čekienės straipsnių rinkinys, 216 psl., kaina \$5.00.

Atsitiktinio kareivio užrašai, Jono Januško atsiminimai iš Antrojo pasaulinio karo laikų Europoje, 127 psl., kaina \$2.00.

Radvila Perkūnas, istorinė pjesė, parašė Balys Srugo, 130 psl., kaina \$4.00.

Alpis, romanas, autorius Kazys Karpis, 227 psl., kaina \$5.00.

Rūtėlė, aštvaras, — nauja poemėlė vaikams, dailiai su iliavo J. Narūnė. Gausiai ir idomiškai iliustruota dail. Zita Sodeikienė. Kaina \$1.50.

REIKALINGAS

darbininkas įvairiems darbams. Geras atlyginimas ir patogios darbo valandos. Kreiptis į S. W. Blinstrub, 780 Wm. Morrissey Blvd., Dorchester, tel. 282-7700 (42)

RADJO PROGRAMA

Seniausio Lietuvių Radijo programa Naujojo Anglijos stoties WLYN, 1360 kilocių ir iš stoties FM, 101.7 mc. veikia sekmadieniais nuo 1 iki 1:30 val. diena. Perduodama: Vėliausių pasaulinių žinių santrauka ir komentarai, muzika, dainos ir Magdūtės pasaka.

Biznio refekals kreiptis į Baltic Florists gėlių ir dovanų krautuvę, 502 E. Broadway, So. Boston. Telefonas AN 5-0439. Ten gaunamas ir Mėštelė.

Ką tik gavome

Pėdos mirties zonoje Sibiro katogininkės ir sovietinių kalėjimų kankinės Elenos Juciūtės atsiminimai, 544 psl. Kaina \$10.

Sukilimas Lietuvos suverenumui atstatyti, dekmėtinė apžvalga, parašė buv. Lietuvos nepaprastasis pasiuntinys ir įgaliotas ministras Vokietijoje Kazys Skirpa, 783 psl., iliustruota įrišta, kaina \$15.00.

Raudonojo arklio vasara, romanas, parašė Edvardas Cinzas, 312 psl., įrišta, kaina \$6.00.

Rudenys ir pavasariai, I dalis, parašė Albinas Baranauskas, 350 psl., kaina — \$6.00.

Pagairė, premijuotas romanas, parašė Jurgis Gliuda, 270 psl., kaina \$4.50.

Lietuvių Darbininkų Draugija New Yorke, 104 psl., didelio formato, daug iliustracijų, kaina \$3.00.

SAVAITRAŠTIS

Nepriklausoma LIETUVA

Informuoja skaitytojus apie pasaulinius ir lietuviškuosius įvykius, dėla daug ir įdomių nuotraukų ir atvirai pasisako apie visus mūsų visuomeninių bei kultūrinių klausimus. Jame rasite įdomių skaitytojų laiško skyrį, kuriame laukiam abipusių pasiskymų ir nuomonių kiekvieno visuomenės svarbia problema.

"NEPRIKLAUSOMA LIETUVA" yra dinamiška, mūsų tikrovės atspindintis, įspūdingas naujų bendradarbių bei idėjų, visuomet atviras kiekvieno nuomonei, kuris kovoja ir dirba už nepriklausomą Lietuvą.

Metinė prenumerata JAV-se \$8.00

Adresas:

7722 George Street, LaSalle-Montreal, 690, Quebec, CANADA

SLA

SUSIVIENIJIMAS

LIETUVIŲ

AMERIKOJE

SLA — jau 90 metų tarnauja lietuvių visuomenei ir lietuvių jo daugiau kaip SEPTYNIS MILIJONUS dolerių nariams.

SLA — didžiausia lietuvių fraternalinė organizacija — duoda gyvybės apdraudimą ir ligos pašalimą, kuri yra pigi, nes SUSIVIENIJIMAS uolėkai poilsa, o teikia patarnavimus savitarpinės pagalbos pagrindu.

SLA — jau turi daugiau, kaip tris su puse milijono dolerių kapitalą, tad jo apdraudė tikrai ir saugi. Kiekvienas lietuvis čia gali gauti įvairių klasių reikalingiausias apdraudes nuo \$100.00 iki \$100,000.00.

SLA — jaunimui duoda gerą Tauspajų Apdraudimą — Edowment Insurance, kad jaunuolis gautų pinigų sukurtojo mokslo studijoms ir gyvenimo pradžiai.

SLA — duoda VAIKAMS ir jaunimams labai pigią TERM apdraudimą: už \$1,000.00 apdraudus tik \$3.00 mokesčio metams.

SLA — AKCIDENTALĖ APDRAUDA naudinga visokio amžiaus asmenims rekomenduojama lietuvių klubų ir draugijų nariams. Už \$1,000.00 akcidentale apdraudus mokesčio \$2.00 metams.

SLA — kuopos yra daugumoje lietuvių kolonijų. Kreipkitės kuopų veikėjus, ir jie plačiau paaiškins apie susivienijimo darbus.

Gausite spausdintas informacijas, jeigu parašysite:

Lithuanian Alliance of America

307 West 30th Street, New York, N.Y. 10001

Vietinės žinios

Pirmieji lietuviai Bostone

Pirmas šį sezoną LB Kultūros klubo susirinkimas įvykis lapkričio 1 d. 7:30 val. vak. Tarptautinio Instituto patalpose, 287 Commonwealth Ave., Bostone. Jo programoje bus istoriko Algirdo Budreckio paskaita "Pirmieji lietuviai Bostone".

A. Budreckis yra mums gerai pažįstamas veiklus įvairių lietuviškų visuomeninių ir politinių organizacijų narys ir istorinių temų veiklų autorius. Istorijos mokslus jis baigė Rutgers universitete 1963 m. ir ten dėstė nuo 1964 iki 1966 m.

A. Budreckis yra surinkęs daug įdomių duomenų ir eksponatų apie Amerikos lietuvių istoriją. Savo paskaitoje jis nagrinės pirmųjų Bostone lietuvių visuomeninę, kultūrinę ir politinę

veiklą nuo Amerikos revoliucijos laikų (1776) iki Nepriklausomos Lietuvos atstatymo. Taigi, tokia tema turėtų sudominti visus Bostono lietuvius. Bus eksponatų iš lietuvių kultūros istorijos Bostone.

Po paskaitos — laisvi pabėksimai ir kavutė.

Maloniai kviečiame visus Bostono ir apylinkių lietuvius atsilankyti.

Klubo valdyba

Rudžiūnai grįžo iš Bermudos

Albina ir inž. Leonas Rudžiūnai grįžo iš Bermudos, kur praleido savo atostogas.

Kitus mokyt — visi mėgstame, bet save pamokyti — tik retas susipranta.

Patikslinimo patikslinimas

Stasys Liepas Keleivio nr. 38 patikslino anksčiau paskelbtą žinutę apie pirmąjį pabaltiečių renginį — koncertą Bostone, bet betikslindamas ir jį suklydo.

Pirmasis toks bendras renginys buvo ne 1952 m. rugšėjo 27 d., kaip S. Liepas rašo, bet gerokai anksčiau, būtent — 1950 m. lapkričio 11 d. John Hancock salėje.

Jo programą atliko baltininkai Tatjana Babuškinaitė su A. Liepinu, Jeronimo Kačinsko vadovaujamas parapijos choras, A. Tataronytės Dainos ansamblis ir Onos Ivaškiienės vadovaujamas tautinių šokių sambūris. Latvių dalį atliko vyrų oktetas Tevija ir tautinių šokių šokėjai, o estų — dainininkė Rita Keskula, violončelės as Ulf Wijla ir vargonininkas Leo Virkhaus.

Koncertą rengė N. Angelijos Pabaltiečių d. ja. Jo didžiąją naštą dalį teko pakelti to meto draugijos pirmininkei Broni Clevelandienei.

Tam renginiui talkinęs ir jame dalyvavęs — Antanas Matjoška

Ruošiasi dideliame renginiui ir painformuota apie lapkričio 22-29 d. John Hynes auditorijoje jau šeštąjį iš eilės renginį — "Whole World Celebration Day". Konferencijoje dalyvavo ir ją pasveikino gubernatorius Dukakis.

Tas renginys visada sugerbtai už JAV ribų gimę Nobelio premijos laureatai nių. Siemet ryšium su JAV

200 metų sukaktimi jis būsiąs dar įvairesnis ir iškilmingesnis.

Jo programoje dalyvaus ir Onos Ivaškiienės tautinių šokių sambūris.

VELTUI ALYVOS DEGIKLIS (BURNER)

Siūlomas naujas alyvos kuro patarnavimo planas

NAMŲ SAVININKAMS

- Vieniems metams dalys ir darbas \$39.50 vertės
- 24 valandų patarnavimas
- Automatinis alyvos pristatymas
- Mokėjimas pagal susitarimą

FORTUNA FUEL CO.

470 ADAMS ST., QUINCY

Aptarnauja didįjį Bostoną

436-1204
Boston

773-4949
So. Shore

DEMESIO!

UŽKANDINĖJE PICOS

IR SUMUSTINIŲ GALIMA GAUTI IR PENKTADIENIAIS NUO 6 VAL. VAK.

SOUTH BOSTONO LIETUVIŲ PILIEČIŲ KLUBE

LIETUVIŠKA UŽKANDINĖ

šeštadieniais ir sekmadieniais veikia

NUO 3 VAL. POPIET IKI 10 VAL. VAKARŲ

— SKANI LIETUVIŠKA PICA

Picą užsisakyti galima ir tel. 268-1055. Tada atėjus nereikės laukti, kol iškeps.

— VOKISKAS ALUS

— JAUKIAI! IŠDEKORUOTOS NAUJOS PATALPOS

— LIETUVIŠKAS MALONUS PATARNAVIMAS

— TRIJŲ GENERACIJŲ LIETUVIŠKA MUZIKA

Šeštadieniais ir sekmadieniais

NUO 12:00 VAL. IKI 3:00 VAL.

LIETUVIŠKI PIETOS

(Balandėliai, kugėlis, dešros, kopūstai ir kt.)

Atsilankykite ir būsite maloniai nustebinti.

S.B.L.P. DRAUGIJOS VADOVYBĖ

Trans-Atlantic Travel Service

PASKUTINĖ SIŲ METŲ EKSKURSIJA Į LIETUVĄ

išvyksta

8. m. GRUODŽIO 19 d. ir grįžta 1976 m. SAUSIO 3 d.

Leningradas - Vilnius - Kaunas - Maskva - Helsinkis

IS BOSTONO ir NEW YORKO

Kaina 984 dolerių

PATARTINA REGISTRUOTIS IŠ ANKSTO —

VIETŲ SKAICIUS RIBOTAS!

Norintiems atsikviesti gimines iš Lietuvos sutvarkome reikalaujamus iškviatimo dokumentus.

Siunčiant SIUNTINIUS į Lietuvą ar perkant prekes tiems siuntiniams, sąžiningiausiai patarnauja

Globe Parcel Service, Inc.

RUBLIŲ CERTIFIKATUS, AUTOMOBILIUS, MOTOCIKLUS savo giminėms užsakykite tiksliai per

Trans-Atlantic Trading Co

(Podarogifts, Inc., skyrius Bostone)

Darbo valandos kasdien: 9-5

šeštadieniais 9-2

393 West Broadway, P.O.B. 116

So. Boston, Mass. 02127

Telefonas: (617) 268-8764

Visų skyrių vedėja Aldona Adomoni

COSMOS PARCELS

EXPRESS CORP.

144 Milbury St.
WORCESTER, MASS.
Tel. SW 8-2868

yra ypač intensyviai oficiali įstaiga Worcesteris. kuri siūnčia siuntinius tiesiogiai į Worcesterio į Lietuvą ir kitas Rusijos valdomas eritis. Cia kalbama lietuviškai, patarnaujama greitai ir sąžiningai. Siuntiniai sueina greitai ir tvarkingai.

Cia galima gauti įvairiausių importuotų ir vietinės gamybos medžiagų ir kitų daiktų, tinkamų Lietuvai, labai žemomis kainomis.

Vedėja B. Svikienė

Senas parvusias ir negirtas.

Flood Square Hardware Co.

Savininkas N. J. ALBANA
625 EAST BROADWAY
BOSTON, MASS.
TELEFONAS AN 8-4148
Benjamin Moore Dailis
Papirosas Sienoms
Stiklas Langams
Viešos reikmenys namams
Eskmenys plumbieriams
Viešos geležies daiktai

Telefonas: AN 8-2806

Dr. Jos. J. Donovan

Dr. J. Pašakurnio

OPTOMETRISTAS

Valandos:
nuo 9 val. ryto iki 5 val. vak.
Trečiadieniais nepriimama
447 BROADWAY
South Boston, Mass.

Užkasies ne tik jaučius vedžija.

Peter Maksvytis

Carpenter & Builder
49 Church Street
R. Milton, Mass.

Atlieka visus patalynų, ramentų ir projektavimo darbus iš lauko ir viduje, gyvenamųjų namų ir biuro pastatų, pagal Jūsų reikalavimą. Šaukite visada iki 9 valandų vakaro.
Telefonas: 698-8675

TEL. AN 8-2124

Dr. Amelia E. Rodd

(RUDOKIUTIS)
OPTOMETRISTAS

Valandos:
nuo 10 ryto iki 6 vakaro
Trečiadieniais — uždara
445 BROADWAY
SOUTH BOSTON, MASS.

Nerasi medžio be šakos, o žmogaus — be ydos.

NAMAKSY - ZAMMITO

Insurance Agency, Inc.
321 Country Club Road
Newton Centre, Ma. 02159
Tel. 332-2645 ar 762-6732

E. KARDELIENĖS DAINŲ PLOKSTELĖ

Keleivio administracijos galima gauti Lietuvos operos solistės Elzbiotos Kardelienės įdainuotų dainų ir arijų plokšteles. Kaina \$8.00. Paštu nesimėlama.

Laisvės Varpas

LIETUVIŲ RADJO VALANDA

Sekmadieniais 11-12 val.
AM 1,430 KC ir WWEL

Vedėjas PETRAS VISCINIS

173 Arthur St., Brockton, Mass. 02402. Tel. 586-7209

Knyga yra geriausias žmogaus draugas

The Apothecary

LIETUVIŠKA TIKRA VAISTINE

Parduodame tikrai vaistus, išpildome gydytojų receptus ir turime visus gatavus vaistus.

Jei reik vaistų — eikite į Lietuvišką vaistinę.

Rev. Emmanuel L. Rosengard, B. S., Reg. Pharm.

384 W. Broadway, tarp E ir F gatvių, SO. BOSTONE.

Telefonas: AN 8-6020

Nuo 9 val. ryto iki 9 val. v., laisvyas šventadieniais ir sekm.

M & T OIL CO., Inc.

641 E Broadway So. Boston, Mass. 02127

- ☐ Krosnies aptarnavimas
- ☐ Automatinis įpildymas
- ☐ Patogios mokėjimo sąlygos
- ☐ Pilnas šildymo įrengimas

Skambinkite

268-4662

South Boston Savings Bank

ALFRED W. ARCHIBALD, PREZIDENTAS
460 West Broadway, South Boston, Mass. 02127
Skambinkite 268-2500

SAVE AT A GREATER RATE

7.90% effective rate on 4-year term deposit certificates \$1000 minimum

7.08% effective rate on 24-year term deposit \$1000 minimum

6.81% effective rate on 12-year term deposit certificates \$1000 minimum

6.00% effective rate on 90-day notice \$500 minimum

5.47% effective rate on regular account

The Federal regulations affecting these new savings certificates allow premature withdrawals on savings certificates provided the rate of interest on amount withdrawn is reduced to the passbook rate (5 1/4% a year) and 90 days interest is forfeited.

Bankas atidarytas nuo pirmadienio iki penktadienio nuo 9 val. ryto iki 3:30 val. po pietų.

BANKO SKYRIUS

740 Gallivan Boulevard
Dorchester, Mass. 02122
Skambinkite 825-9090

Jis atidarytas nuo pirmadienio iki penktadienio nuo 10:30 val. ryto iki 5:30 val. vakaro. ŠEŠTADIENIAIS — nuo 9 val. ryto iki 12 val. dienos.

Nuošimčiai priskaitomi nuo įdėjimo dienos kas mėnuo.

Pilnas draudimas

Bankas veikia jau 109-tuosius metus. Šio banko direktorių taryboje yra adv. J. Grigalius.

Reikale su tarnautojais galima susikalbėti ir lietuviškai

Turtas (Assets) yra virš \$274,000,000

ATLAS PARCELS CO.

82 Harrison Street,
Worcester, Mass. 01604
Tel. 798-3347

Tiesiai iš Worcesterio siunčiam įvairius siuntinius į Lietuvą ir kitas Rusijos valdomas plotus. Siuntiniai sudaromi iš vietinės gamybos medžiagų, apavų, maisto ir pramonės gaminių. Turime vietoje įvairių vietinės gamybos ir importuotų prekių iš kitų kraštų visai žemomis kainomis. Be to, siunčiame maistą, pinigų ir galite užsakyti jų gamybos prekes. Čia sumokėsite pinigų, o giminės ten vietoje galės pasiimti užsakytas prekes.

Talpa tarpininkaujame per tam tikras įstaigas atsikviesti gimines čia pas save į svečius ar nuolatiniams apgyvenimui. Patarnavimas atliekamas greitai ir sąžiningai. Atsilankę jį tikimės. Vedėjas A. Schyrinski

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

AND TRAVEL INFORMATION

ĮVAIRIAUSIAS DOVANAS IS BOSTONO Į LIETUVĄ ir kitas Rusijos okupuotas kraštus

Pristatymas greitas ir garantuotas

Prekės parduodamos nuomintomis kainomis. Galima užsisakyti rublių sertifikatus, automobilius, baldytuvus ir pan.

Naujas vedėjas Atidaryta darbo dienos nuo 9 val. ryto iki 5 val. vak. o šeštadieniais nuo 8 val. ryto iki 2 val. p.p. Kitomis valandomis pagal susitarimą telefonu.

389 W. Broadway So. Boston, Mass. 02127 Tel. 268-0088